

**CELE MAI BUNE
LECTII DE
ECONOMIE**

Redactor: Gheorghe Iovan
Coperta: Angelica Mălăescu

Copyright © 2012
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

ISSN 2067 – 4899
SSN-L 2067 – 4899

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/20674899

***CREE* - CENTRUL ROMÂN PENTRU EDUCAȚIE ECONOMICĂ**

CELE MAI BUNE LECTII DE ECONOMIE

Ediția 2008

Coordonator:

Lector univ. dr. Maria Lăcătuș

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Funding for the BEST ECONOMICS LESSONS 2008 program was provided by the Council for Economic Education as part of the Cooperative Education Exchange Program (CEEP). The CEEP is conducted through the United States Department of Education, in coordination with the United States Department of State.

Finanțarea Programului CELE MAI BUNE LECȚII DE ECONOMIE 2008 a fost oferită de Council for Economic Education - CEE (New York, NY, USA), în cadrul Cooperative Education Exchange Program (CEEP), gestionat prin Departamentul pentru Educație al Statelor Unite, în cooperare cu Departamentul de Stat al Statelor Unite.

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Centrului Român pentru Educație Economică - *CREE*

Copyright © 2008 Centrul Român Educație Economică. Toate pentru drepturile rezervate

CUPRINS

Educația financiară – o necesitate a zilelor noastre Lector univ. dr. Maria Lăcătuș, Academia de Studii Economice București, director de programe CREE Lector univ. dr. Camelia Stăiculescu, Academia de Studii Economice București	7
Regulamentul Concursului CELE MAI BUNE LECȚII DE ECONOMIE (extrase)	12
Recomandări pentru proiectarea unei lecții de economie reușite	13
Concursul CELE MAI BUNE LECȚII DE ECONOMIE 2008 – ediția a VII-a	16
PROTECȚIA CONSUMATORULUI. Chiar știm ce cumpărăm? Prof. Duța Sburulan, Colegiul Național „Grigore Moisil”, Onești	17
ALEGEREA RAȚIONALĂ. Unde mergem în vacanță? Prof. Daniela Oprea, Colegiul Național „Emil Racoviță”, București	29
CALITATEA PRODUSELOR. Produse de calitate, satisfacție garantată! Prof. Mihaela-Minela Popescu, Colegiul Comercial „Virgil Madgearu”, Tg. Jiu	40
PRODUCTIVITATEA MARGINALĂ. Câți lucrători, cât capital? Prof. Doina Manoleasa, Liceul Teoretic „Callatis”, Mangalia	49
VENITURI ȘI CHELTUIELI. ABC-ul financiar Prof. Janina Tohăneanu-Iatan, Liceul Teoretic „Callatis”, Mangalia	63
BUNURI ȘI RESURSE. Apa, un bun al tuturor și o resursă rară Prof. Mihaela Popa, Colegiul Tehnic de Transporturi „Transilvania”, Cluj-Napoca	74
BANII. Economii și împrumuturi Prof. Mihaela Vișinoiu, Liceul Teoretic „Ovidius”, Constanța	82
RARITATEA RESURSELOR. Cadoul lui Sorin Instit. Erzsebet Marc, Școala Generală „Kiss Gergely”, Păsăreni, jud. Mureș	95
PROPRIETATEA. Soacra cu trei nurori Înv. Sorana Gheorghe-Stăncescu, Școala „Dimitrie Știubei”, Constanța	104
PIAȚA. Jocul Pieței Instit. Liliana Vasilescu, Școala Generală nr. 1, Telești, jud. Gorj	114
ECONOMIILE. Trenulețul cu bani Instit. Luminița Gabor, Colegiul Național „Elena Ghiba Birta”, Arad	123
RESURSELE DE PRODUCȚIE. Spirala primăverii Înv. Chirța Caragop, Școala „Nicolae Tonitza”, Constanța	128
RESURSELE DE PRODUCȚIE. Salata de fructe Înv. Daniela Zofotă, Școala cu clase I-VIII nr. 4, Suceava	137
SPECIALIZAREA MUNCII. Steaua sus răsare Înv. Leonora Călin, Școala Generală „Artemiu Publiu Alexi”, Sângeorz-Băi, jud. Bistrița-Năsăud	144

RESURSELE DE PRODUCȚIE. Cofetarul și resursele lui Înv. Anca Diana Șot, Școala Generală „Artemiu Publiu Alexi”, Sângeorz-Băi, jud. Bistrița-Năsăud	153
COSTUL DE OPORTUNITATE. Pușculița Instit. Paulina Gaftonie, Școala cu clasele I-VIII nr. 1 Lișteava, jud. Dolj	163
PRODUCĂTORII ȘI RESURSELE. Rețete cu secrete Instit. Monica-Cristina Codrea-Micu, Școala „Andrei Șaguna”, Deva	169
CONCURENȚA. Jocul concurenței Instit. Mihaela Melinte, Școala cu clase I-VIII nr. 1, Onești	179
BUNURI ȘI RESURSE. Sunt tâmplar Înv. Liliana Nastasiu, Școala cu clase I-VIII nr. 1, Mănăstirea Cașin, jud. Bacău	186
PRODUCTIVITATEA. A, B, C – literele vesele Înv. Aurelia Marinescu, Școala cu clase I-VIII nr. 1 „George Poboran”, Slatina	194
PIAȚA. Ogarul, iepurele și ursul Instit. Doina Moroșan, Școala cu clase I-VIII nr. 4, Vatra Dornei	205

Educația financiară – o necesitate a zilelor noastre

Educația a fost dintotdeauna un fenomen care a contribuit la dezvoltarea profesională și personală a individului, precum și o modalitate de obținere a recunoașterii și aprecierii celorlalți. În esență, educația se bazează pe implementarea unor concepte care să ajute individul să adopte cele mai bune decizii în viața de zi cu zi, astfel încât caracterul ei practic nu poate fi neglijat. Poate tocmai datorită acestor aspecte, este necesar ca individul să posede cunoștințe minime despre aspectele financiare și economice ale mediului în care își desfășoară activitatea.

Importanța educației financiare pentru indivizi

Educația financiară a devenit necesară pentru orice familie cu un venit mediu care trebuie să decidă în legătură cu utilizarea venitului său, cu acoperirea cheltuielilor legate de locuință sau de educația copiilor și, nu în ultimul rând, cu asigurarea unei pensii. Desigur, oamenii au fost dintotdeauna responsabili de gestionarea banilor personali. Ei au fost puși mereu în situația de a decide cât de mulți bani vor cheltui, respectiv vor economisi sau cât de mulți bani vor aloca pentru cheltuielile curente, pentru petrecerea vacanțelor, respectiv pentru achiziționarea unor bunuri de folosință îndelungată precum mobilă sau aparatura electrocasnică. Dar, evoluțiile recente au făcut ca educația financiară să devină deosebit de importantă pentru bunăstarea fiecăruia.

Pe piețe financiare cu o complexitate crescândă, consumatorul nu este solicitat doar să aleagă între două bănci care acordă rate diferite ale dobânzilor atunci când are nevoie de un împrumut sau când își face planuri de economisire, ci este obiectul unei oferte variate de instrumente financiare de creditare și economisire complexe. În plus, a crescut responsabilitatea indivizilor față de deciziile financiare cu impact asupra viitorului lor și, implicit, riscul asumat de aceștia, pe măsură ce a scăzut responsabilitatea și riscul asumate de angajatori și stat. Pe măsură ce durată medie a vieții crește, problema pensiei devine deosebit de importantă în condițiile în care indivizii se vor bucura pe pensii o perioadă mai mare de timp.

Indivizii nu vor fi capabili să adopte decizii corecte de consum și economisire sau de investiții ori să estimeze corect riscul de fraudă dacă nu vor fi alfabetizați financiar. Dimpotrivă, dacă vor dispune de pregătire financiară adecvată, indivizii vor fi dispuși să economisească și vor provoca furnizorii de servicii financiare să dezvolte produse care să corespundă cu adevărat nevoilor lor. Astfel, educația financiară poate avea efecte pozitive atât asupra nivelului de investiții, cât și asupra creșterii economice.

În prezent indivizilor li se cere, într-o măsură tot mai mare, să-și assume responsabilitatea unor decizii și acțiuni care altă dată erau împărțite cel puțin cu statul sau cu angajatorii: decizii privind asigurarea pensiei sau a educației copiilor lor. Dar cum ne putem aștepta ca lucrătorii sau părinții să fie capabili să cântărească riscurile și să facă alegeri responsabile în condițiile în care piețele financiare devin tot mai complexe? Această întrebare se pune atât în țări în care consumatorii sunt familiarizați

cu instrumentele financiare precum cărțile de credit, creditele ipotecare și, probabil, cu fondurile private de pensii, cât și în țări cu economii emergente în care consumatorii au o experiență limitată referitor la serviciile financiare.

Importanța educației financiare pentru comunitate

În țările cu economii emergente, existența unor consumatori educați financiar poate reprezenta garanția că sectorul financiar își aduce o contribuție efectivă la creșterea economică și la reducerea sărăciei. În țările dezvoltate, alfabetizarea financiară îi ajută pe consumatori să economisească suficient de mult pentru a ajunge la un venit corespunzător la bătrânețe și, totodată, la evitarea unui grad de îndatorare prea mare, care poate conduce la insolvabilitatea indivizilor.

Informațiile disponibile despre nivelul de alfabetizare financiară a consumatorilor sunt îngrijorătoare. S-a constatat, pe de-o parte că, în general, lipsesc cunoștințele de bază, iar, pe de altă parte, până în prezent, s-a crezut că oamenii sunt mai pregătiți din punct de vedere financiar decât sunt ei în realitate. Utilizarea cardurilor de credit a condus la o creștere alarmantă a gradului de îndatorare:

- În anul 2003, în țările OECD, 1 din 10 gospodării a ajuns în imposibilitate de plată.
- În Austria, rata de insolvabilitate ajunsese la 11% în sectorul privat.
- Coreea s-a confruntat și ea cu creșterea datoriilor consumatorilor.
- Germania s-a confruntat cu creșterea insolvabilității persoanelor fizice.

Îngrijorător se consideră și faptul că un număr mare de consumatori nu au cont bancar. În țările OECD, numărul acestora ajunge la 3%-10% din populație. Acest lucru este interpretat drept o lipsă a cunoștințelor financiare elementare, care conduce la izolare financiară într-o lume în care tranzacțiile sunt derulate, într-o măsură tot mai mare, electronic.

Criza economică recentă a arătat cât de important este ca indivizii și familiile să dețină informații, competențe și instrumentele necesare pentru a lua decizii financiare bune, într-un sistem financiar din ce în ce mai complex. Criza a arătat că bunăstarea financiară a indivizilor este fundamentală pentru stabilitatea financiară la nivel național și că lipsa educației financiare este unul dintre motivele care conduc la scăderea nivelului de trai și prosperitate.

În lipsa educației financiare participarea informată a indivizilor în economie este deosebit de problematică. Așa se explică faptul că educația financiară a devenit o prioritate la nivelul Uniunii Europene. În anul 2007, Comisia Europeană a emis Comunicarea COM(2007)808, care enumera principiile de bază pentru furnizarea unor programe de educație financiară de calitate.

Principiile educației financiare

Pe baza examinării programelor de educație financiară existente deja în UE, Comisia formulat mai multe principii care ar putea ajuta autoritățile publice, prestatorii de servicii financiare, organizațiile de consumatori, angajatorii și alți factori interesați să desfășoare programe de educație financiară la nivel național sau local. Respectivele principii sunt în acord cu abordările și metodelor diverse aplicate în prezent pentru dezvoltarea unei strategii de succes de educație financiară.

Principiul 1:

Educația financiară trebuie să fie disponibilă și promovată în mod activ pe tot parcursul vieții, fără întrerupere.

Educația financiară trebuie să permită persoanelor vizate să răspundă provocărilor financiare care reprezintă evenimente reale din viața lor, de la cele trăite de tineri, la cele experimentate de pensionari. Programele trebuie să poată fi adaptate situației financiare a cetățenilor și nivelului de pregătire financiară al acestora.

Principiul 2:

Programele de educație financiară trebuie să fie îndreptate în mod clar către nevoile persoanelor.

Atingerea acestui obiectiv este condiționată de realizarea unor cercetări orientate spre stabilirea nivelului actual de cunoștințe financiare ale indivizilor și a identifica acele concepte, probleme și chestiuni care necesită o abordare imediată. Programele trebuie să fie disponibile în timp util și accesibile. Educația financiară trebuie să vizeze persoane aflate în situații specifice și având, prin urmare, nevoi specifice; de exemplu, persoanele care intră pentru prima dată pe piața muncii, șomerii, cuplurile care doresc să întemeieze o familie, tinerii, persoanele cu datorii etc. Accesibilitatea informației este deosebit de importantă pentru a facilita accesul tuturor persoanelor din categoriile sus-menționate. De asemenea, formatul în care este prezentat conținutul trebuie să fie accesibil și adaptat nevoilor utilizatorului. Educația financiară se poate desfășura în școli sau în afara școlii; poate fi parte din sistemul formal de educație sau non-formal. Iar, dacă ne referim la educația financiară a adulților aceasta se poate realiza și în colaborare cu angajatorii, ea poate fi furnizată la locul de muncă și poate conține și mai multe aspecte legate de sistemele de pensii ocupaționale.

Principiul 3:

Consumatorii trebuie să beneficieze de o educație economică și financiară cât mai curând posibil, încă din școală.

Educația financiară trebuie să fie realizată în școală; ea trebuie să fie parte a curriculumului școlar. Dobândirea cunoștințelor economice și financiare de bază începând cu școala primară este deosebit de importantă. Comisia Europeană a publicat deja o recomandare privind competențele-cheie pentru formarea continuă (2006/962/CE), care sprijină dezvoltarea unor competențe de bază, printre care capacitatea de a aplica gândirea matematică în situații cotidiene, o înțelegere mai amplă a mecanismelor economice și capacitatea unei persoane de a-și planifica și organiza viața. O asemenea recomandare vizează, în mod explicit, educația economică și financiară și implicarea autorităților educaționale naționale în sprijinirea și promovarea ei.

Principiul 4:

Programele de educație financiară trebuie să cuprindă instrumente generale care să atragă atenția asupra necesității de a îmbunătăți cunoștințele financiare în materie de chestiuni și riscuri financiare.

Consumatorii nu sunt întotdeauna conștienți de lipsa lor de cunoștințe privind chestiunile și riscurile financiare; conștientizarea lor reprezintă primul pas în motivarea pozitivă pentru pregătirea financiară. Instrumente de tipul chestionarelor de auto-evaluare, precum și campaniilor publicitare privind importanța cunoștințelor financiare pot contribui la creșterea nivelului de conștientizare a populației. Publicul avizat poate fi orientat apoi spre teme și probleme specifice de educație financiară.

Principiul 5:

Educația financiară trebuie să fie echilibrată, transparentă și obiectivă. Interesele consumatorului trebuie să fie întotdeauna avute în vedere.

Este necesar ca, în urma consultării cu reprezentanții consumatorilor sau ai investitorilor, sectorul serviciilor financiare să fie încurajat să ia inițiative pentru a contribui la realizarea educației financiare și pentru a pune competențele specialiștilor la dispoziția publicului. Prestatorii de servicii de educație financiară trebuie să facă distincție clară între educația financiară generală, informațiile privind fiecare produs în parte și consilierea oferită unui client specific cu privire la un anumit produs sau serviciu. Trebuie să se acorde o atenție deosebită modului de prezentare a materialelor de educație financiară pentru a evita orice eventuala ambiguitate în acest sens.

Principiul 6:

Formatorii din domeniul financiar trebuie să beneficieze de resursele și de formarea corespunzătoare pentru a putea desfășura programe de educație financiară eficiente și fiabile.

Pentru o educație financiară eficientă este necesar să se asigure că persoanele care furnizează formarea dispun de cunoștințele necesare: „formarea profesorilor”. Acest lucru vizează nu numai cadrele didactice din școli, ci și asistenții sociali, angajații băncilor, voluntarii și celelalte persoane din sectorul educațional, a căror formare trebuie să aducă cele mai mari avantaje publicului destinat. Aceasta va necesita elaborarea unor materiale și a unor programe de formare adaptate.

Principiul 7:

Trebuie să se promoveze coordonarea la nivel național între părțile interesate pentru a obține o definiție clară a rolurilor, pentru a facilita schimbul de experiențe și pentru a raționaliza și crea o ierarhie a resurselor. Cooperarea internațională între furnizorii de educație financiară trebuie întărită pentru a facilita schimbul celor mai bune practici.

Educația financiară nu este apanajul unei singure entități educaționale. La realizarea ei contribuie, pe lângă școală, prestatorii de servicii financiare, grupurile de consumatori, familia și alte părți interesate.

Acest lucru permite definirea mai clară a obiectivelor, acoperirea mai bună a diferitelor grupuri țintă, raționalizarea și ierarhizarea resurselor, precum și promovarea învățării prin experiență. De asemenea, la nivel internațional, cooperarea și crearea de rețele între furnizorii de educație financiară ar permite evidențierea acelor domenii care necesită o atenție sporită, precum și facilitarea schimbului de cele mai bune practici.

Principiul 8:

Furnizorii de educație financiară trebuie să evalueze în mod regulat și, dacă este necesar, să actualizeze programele pe care le gestionează pentru ca acestea să fie conforme cu cele mai bune practici din acest domeniu.

Furnizorii de educație financiară ar trebui să includă, în cadrul programelor lor, evaluarea cu regularitate a progreselor înregistrate și a respectării obiectivelor. În cazul în care aceste obiective nu sunt atinse, furnizorii trebuie să aibă în vedere anumite modificări ale programelor lor pentru a le alinia la standardele celor mai buni prestatori din sector. Informația corectă nu numai că protejează consumatorii, dar poate face ca acele segmente de piață ineficiente să lucreze în interesul consumatorilor. Consumatorii trebuie să aibă acces la educație specializată, bazată pe nevoile specifice, care să îi ghideze în complexitatea și diversitatea serviciilor financiare. Fără acest acces, riscul ca mulți consumatori de servicii financiare să intre în impas financiar este mare, existând posibilitatea apariției cazurilor de supra-îndatorare sau de intrare în imposibilitate de a achita ratele.

Lector univ. dr. Maria Liana Lăcătuș
Academia de Studii Economice București
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
Director de programe CREE

Lector univ. dr. Camelia Stăiculescu
Academia de Studii Economice București
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

Regulamentul Concursului CELE MAI BUNE LECȚII DE ECONOMIE (extrase)

Concursul CELE MAI BUNE LECȚII DE ECONOMIE se organizează anual.

La concurs pot participa cadre didactice și specialiști din domeniul economic sau educațional cu preocupări în domeniul inovației didactice, în dezvoltarea gândirii și culturii economice.

Membrii organelor de conducere ale CREE nu pot participa la concurs.

Proba de concurs constă în conceperea unei lecții de Economie pe o temă la alegere, din tematica prevăzută de programele școlare de economie, obligatorii sau opționale.

Anual, participanții se pot înscrie la concurs cu câte o singură lecție de Economie.

Lecțiile trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- Să aibă caracter aplicativ (secvența didactică proiectată poate fi de 1-3 ore).
- Să contribuie la înțelegerea unor fenomene economice reale.
- Să dezvolte gândirea economică a elevilor.
- Scopurile și obiectivele să fie clar formulate.
- Conceptele economice să fie menționate explicit și analizate în mod corespunzător.
- Timpul necesar desfășurării activităților propuse să fie estimat în mod realist.
- Să fie însoțite de materialele didactice folosite pe parcursul lecției.
- Să propună folosirea unor metode activ-participative.
- Activitățile de învățare să fie interesante, diverse, clar prezentate și orientate către obiectivele propuse.
- Problemele puse în discuție să fie explicate corect.
- Să aibă instrumente de evaluare adecvate.

Lecțiile sunt evaluate de juriu format din 3 profesori de economie și/sau metodică predării Economiei, dintre care cel puțin unul să fi participat la programele NCEE sau CREE.

Lecțiile sunt evaluate în conformitate cu criteriile mai sus menționate, fiecare criteriu având o pondere de 5-20% în aprecierea finală.

În cadrul fiecărei secțiuni, sunt premiate cele mai bune lecții, care pot fi propuse de juriu spre publicare în broșura care se editează la finalul fiecărei ediții, precum și pe web site-ul CREE.

Autorii lucrărilor selectate de un juriu primesc premii în bani și cărți, precum și diplome și medalii. De asemenea, ei primesc dreptul să participe gratuit la un seminar organizat de NCEE sau de CREE.

CREE preia drepturile de autor asupra lecțiilor înscrise în concurs.

Recomandări pentru proiectarea unei lecții de Economie reușite

În mod obișnuit, **proiectele de lecții conțin următoarele elemente:**

- obiective de instruire
- materiale didactice
- timpul necesar instruirii (estimativ) și
- procedee didactice specifice.

Stabilirea unor obiective adecvate

Obiectivele lecției sunt importante pentru că direcționează și focalizează învățarea. Însă, nu de puține ori, apar dificultăți în stabilirea acestor obiective. Specialiștii au păreri împărțite în legătură cu gradul de precizie cu care se cuvine a fi descris, la nivelul unui obiectiv, ceea ce vor fi capabili elevii să facă.

De exemplu, unii pedagogi susțin că obiectivele trebuie să descrie în termeni observabili atât condițiile învățării, cât și criteriile de evaluare a performanței minime acceptabile. Alții subliniază faptul că, în cazul economiei, formularea unor obiective care vizează doar comportamentul este dificil de realizat și, în plus, aceasta poate conduce la vulgarizarea conținutului disciplinei. Cei mai mulți pedagogi sunt de acord că stabilirea obiectivelor lecției implică o proiectare temeinică, ghidează procesul instructiv și este utilă pentru evaluare.

Un obiectiv de instruire trebuie să aibă anumite caracteristici minimale:

1. Să precizeze cine este subiectul învățării. În mod obișnuit, persoana vizată este elevul.
2. Să precizeze strategiile de învățare. Exemple de asemenea strategii de învățare sunt: conversația frontală, demonstrația, activitățile în grup sau simularea.
3. Să precizeze conceptele sau principiile care urmează a fi explicate sau reluate.
4. Să precizeze operațiile intelectuale implicate de atingerea obiectivelor. Verbe care exprimă asemenea operații sunt: a defini, a recunoaște, a enumera, a preciza, a identifica, a calcula, a ordona, a compara, a evidenția, a explica, a discuta ș.a.m.d.

Identificarea materialelor didactice

În mod obișnuit, un proiect de lecție trebuie să conțină și referiri la materialele didactice ce vor fi folosite. Asemenea materiale pot fi: manuale, fișe de lucru, planșe (proiecții sau alte mijloace vizuale). Rețineți că materialele didactice pe care v-ați gândit să le folosiți la o anumită lecție trebuie să fie adecvate acestora.

Procedeele

Desfășurarea lecției este elementul central al oricărui proiect didactic. Procedeele utilizate reprezintă, de fapt, activitățile de învățare în care vor fi antrenați elevii. Un profesor bun stabilește cu precizie ce activități va desfășura cu clasa, precum și succesiunea secvențelor.

În desfășurarea lecției se derulează trei momente principale:

1. La începutul lecției, profesorul urmărește să capteze atenția elevilor. Pentru a realiza aceasta, el explică elevilor care este scopul lecției, reia anumite probleme, discutate anterior, face o prezentare generală a lecției sau enunță o problemă nouă. Acesta este momentul introductiv al lecției.
2. Apoi, pe măsură ce lecția se derulează, profesorul oferă informații noi sau propune diferite activități. Aceasta este desfășurarea propriu-zisă a lecției.
3. În finalul lecției, profesorul fixează principalele probleme abordate, de exemplu printr-o discuție de sinteză asupra conținutului de bază. Aceasta este partea de încheiere a lecției, din care nu trebuie să lipsească secvența de evaluare.

Estimarea timpului

Odată identificate procedeele didactice, este important ca profesorul să știe cât timp este necesar pentru desfășurarea activităților pe care și le-a propus.

Nu uitați că timpul necesar unei realizări la clasă a unei lecții depinde și de elevi, de capacitățile și nivelul de lor de pregătire, precum și de felul în care răspund solicitărilor. Astfel, o discuție pe aceeași temă poate dura 10 minute cu o anumită clasă de elevi sau de două ori mai mult în cazul altei clase.

Profesorul dă dovadă de înțelepciune dacă apreciază cu grijă timpul necesar activităților de învățare. Profesorii sunt uneori surprinși de cât de repede trece timpul, mai ales atunci când țin o lecție pentru prima dată. Rețineți că, atunci când este vorba de estimarea timpului necesar unei lecții, este mai bine să fii prudent și să fii pregătit pentru a face față unui consum mai mare de timp decât cel obișnuit, pentru a putea face ajustările necesare, dacă este cazul, pe măsură ce lecția se derulează.

Sfaturi utile pentru proiectarea unei lecții reușite

Când începeți să proiectați o lecție de Economie, țineți cont de aspectele practice. Iată câteva sugestii:

1. **Diversitatea.** Elevii învață mai ușor dacă în timpul lecției se folosesc tehnici diverse de instruire. O lecție reușită presupune, de obicei, 3-4 tipuri diferite de activități de învățare. Acordați atenție activităților introductive, celor de învățare propriu-zisă, precum și celor finale; acestea pot asigura lecției diversitatea necesară.
2. **Ritmul.** Dacă o activitate durează prea mult, elevii se pot plictisi, iar dacă nu au la dispoziție timp suficient pentru a putea reține ideile prezentate, se pot simți frustrați. Aveți grijă ca nici o activitate să nu dureze mai mult de 15-20 de minute. În orice caz, rețineți că unele activități - cum sunt cele de învățare prin cooperare, problematizarea sau simulările - pot capta interesul mai mult timp, îndeosebi în cazul elevilor mai mari.
3. **Relevanța.** Elevii nu înțeleg întotdeauna și în totalitate de ce le este necesară o anumită informație economică. Uneori au nevoie de ceva mai mult timp pentru a înțelege de ce este important un material pe care l-au studiat, iar rolul profesorului este foarte important în această privință.
4. **Cunoștințele anterioare.** Nu presupuneți că elevii au anumite cunoștințe anterioare. Chiar dacă unii dintre elevi au aceste cunoștințe, în nici un caz nu le au toți. Se recomandă să verificați nivelul inițial de cunoștințe al elevilor, precum și deprinderile acestora și să proiectați lecțiile ținând cont de acest nivel.

5. **Supraîncărcarea.** În lecțiile de Economie, profesorii au tendința de a prezenta multe concepte într-un interval de timp relativ scurt. Aceeași tendință se constată, deseori, și în manualele de Economie. Însă, elevii învață mai bine dacă lecția este centrată pe una sau două idei de bază. Așadar, descompuneți activitățile de învățare într-o serie de secvențe de durată redusă, focalizați-vă pe un anumit concept sau idee și, apoi, dați elevilor posibilitatea să aplice și să exerseze ceea ce au învățat.
6. **Procedeele.** Proiectați desfășurarea lecției pas cu pas, astfel încât să puteți urma cu ușurință procedeele didactice stabilite. Instrucțiunile pentru desfășurarea diferitelor activități trebuie să fie redactate la persoana a treia.
7. **Fiți la obiect.** Formulați întrebări la obiect și într-un limbaj pe care elevii îl înțeleg.

Verificați lecția pe care ați proiectat-o!

1. Scopurile și obiectivele lecției sunt prezentate în mod clar? Profesorul care ar dori să folosească la clasă proiectul dvs. de lecție poate obține o imagine clară, atât asupra ansamblului lecției, cât și asupra fiecărei activități în parte? Se va simți el încurajat să folosească proiectul dvs.?
2. Conceptele economice sunt analizate și explicate pe larg în cadrul lecției?
3. Au fost incluse în lecție probleme relevante din domenii înrudite?
4. Obiectivele instruirii sunt orientate spre elevi? Sunt obiectivele observabile? Sunt ele clare și lipsite de ambiguitate? Descrie ele rezultatele învățării?
5. Estimarea timpului necesar este realistă?
6. Sunt menționate toate materialele necesare? Între materiale au fost incluse fișe de lucru pentru elevi și proiectii (imagini)?
7. Procedeele sunt explicate clar și în succesiunea secvențelor lecției?
8. Activitățile proiectate sunt interesante din punctul de vedere al elevilor?
9. Activitățile sunt suficient de variate?
10. Lecția este corectă din punct de vedere științific? Problemele sunt explicate corect și complet?
11. Întrebările pe baza cărora se va face discuția problemelor au fost construite în perspectiva realizării unor obiective prevăzute de taxonomia lui Bloom? Conține proiectul dvs. și răspunsurile la întrebări?
12. Activitățile propuse oferă elevilor instrumentele necesare pentru atingerea obiectivelor?
13. Vor fi elevii capabili să finalizeze lecția?
14. Profesorii vor putea evalua măsura în care elevii au atins obiectivele propuse?
15. Sunt prevăzute activități suplimentare și extinderi ale lecției?